Ústavní zákon o přechodu na Občanskou ústavu a o kontinuitě právního řádu

Návrh zákona č. 31 – doplnění seznamu zákonů Fóra lidu, prováděcí ústavní zákon k Občanské ústavě ČR (OIPD)

Fórum lidu · pracovní návrh ze dne 2. 11. 2026

Postavení návrhu: Ústavní zákon provádí přechodná ustanovení Občanské ústavy (čl. 121–130) a je k nim zvláštním předpisem. Přijímá se v témže celostátním referendu jako ústava (čl. 121) a je součástí ústavního pořádku; to vyžaduje doplnit čl. 129 odst. 1 ústavy o slova „a ústavní zákony přijaté současně s ní“. Zákon stanoví na jednom místě, co se stane dnem účinnosti ústavy s právem, se státem, s úřady, jejich majetkem, zaměstnanci, spisy a rozpracovanými věcmi a s mezinárodními závazky. Vzorem je ústavní zákon č. 4/1993 Sb. (čl. 1–5), čl. 106–112 Ústavy č. 1/1993 Sb., § 68 zákona č. 367/1990 Sb., § 20 zákona č. 425/1990 Sb. a § 19–20 zákona č. 456/2011 Sb. Součástí zákona je příloha s přechodovou tabulkou všech dnešních ústředních orgánů a hlavních podřízených úřadů. Podrobnosti o působnosti nových orgánů stanoví kompetenční zákon (č. 34). Ostatní prováděcí zákony (č. 1–30 a 32–42) na tento ústavní zákon odkazují a přechod majetku, zaměstnanců, spisů a řízení samy upravují jen tam, kde je třeba zvláštní pravidlo (zejména přechod mezi územními celky podle ústavního zákona č. 32 a zákona č. 38). Vychází z autorovy Hlavy 7 (P2–P5) a Hlavy 4 (čl. 78–85) na forumlidu.cz/oipd. Schvalují jej občané v celostátním referendu spolu s ústavou.

NÁVRH

ÚSTAVNÍ ZÁKON

ze dne ……. 20..

o přechodu na Občanskou ústavu a o kontinuitě právního řádu

Občané České republiky se v referendu usnesli na tomto ústavním zákoně:

ČÁST PRVNÍ – ZÁKLADNÍ USTANOVENÍ

Čl. 1 – Předmět a postavení

(1) Tento ústavní zákon upravuje přechod od dosavadního ústavního pořádku k Občanské ústavě České republiky (dále jen „ústava“), kontinuitu státu, právního řádu, orgánů a funkcí a přechod působnosti, majetku, zaměstnanců, spisů a rozpracovaných věcí na orgány podle ústavy.

(2) Tento ústavní zákon se přijímá v témže celostátním referendu jako ústava a je součástí ústavního pořádku (čl. 121 a 129 ústavy). Provádí čl. 121 až 130 ústavy; v otázkách, které upravuje, je k nim zvláštním předpisem.

Čl. 2 – Kontinuita státu

(1) Česká republika zůstává týmž státem. Přijetím ústavy nevzniká nový stát; Česká republika nadále vlastní svůj majetek, je nositelem svých práv a odpovídá za své závazky, včetně veřejných dluhů (čl. 125 odst. 5 ústavy).

(2) Státní občanství, státní území, státní hranice, státní symboly a měna se přijetím ústavy nemění (čl. 13, 14, 15 a 94 ústavy).

(3) Kontinuita státu a práva neznamená uznání hodnot, které ústava odmítá. Stát navazuje na dosavadní právo, nikoli na jakoukoli moc vykonávanou bez souhlasu a kontroly lidu.

ČÁST DRUHÁ – KONTINUITA PRÁVNÍHO ŘÁDU

Čl. 3 – Dosavadní právní předpisy

(1) Zákony a jiné právní předpisy platné ke dni účinnosti ústavy zůstávají v platnosti, pokud nejsou v rozporu s ústavou (čl. 127 odst. 1 ústavy).

(2) Dosavadní předpisy se vykládají a používají v souladu s ústavou. Připouští-li ustanovení více výkladů, použije se výklad, který odpovídá ústavě a je příznivější pro svobodu občana (čl. 3 ústavy).

(3) Ustanovení, které předpokládá existenci orgánu nebo postupu, který ústava nezná, se použije s odkazem na orgán nebo postup podle čl. 5. Nelze-li je takto použít, nepoužije se.

Čl. 4 – Uvedení právního řádu do souladu s ústavou

(1) Veřejná služba legislativní do 3 let od účinnosti ústavy posoudí soulad dosavadního právního řádu s ústavou, zveřejní soupis ustanovení, která jsou s ústavou v rozporu, a zpracuje návrhy jejich změny nebo zrušení (čl. 127 odst. 2 ústavy). Parlament je předkládá občanům k referendu ve spojených souborech podle harmonogramu, který zveřejní.

(2) O tom, že ustanovení dosavadního předpisu je v rozporu s ústavou a nelze je použít, rozhoduje Ústavní soud. Návrh může podat soud, který má ustanovení v projednávané věci použít, Veřejná služba legislativní, Národní rada, tribun lidu, zemská rada a stěžovatel spolu s ústavní stížností.

(3) Dospěje-li soud k závěru, že ustanovení, které má použít, je v rozporu s ústavou, řízení přeruší a věc předloží Ústavnímu soudu. Ústavní soud rozhodne do 90 dnů.

(4) Ustanovení, o jehož rozporu rozhodl Ústavní soud, nelze použít ode dne vyhlášení rozhodnutí ve Sbírce zákonů. Právní vztahy vzniklé předtím zůstávají nedotčeny, nestanoví-li Ústavní soud jinak k ochraně základních práv. Veřejná služba legislativní zpracuje do 6 měsíců návrh náhradní úpravy, je-li třeba.

(5) Ustanovení dosavadních předpisů nepozbývají účinnosti uplynutím lhůty podle odstavce 1. Lhůta zavazuje Veřejnou službu legislativní a Parlament, nemá však vliv na platnost práva.

Čl. 5 – Odkazy na dosavadní orgány a pojmy

(1) Užívá-li dosavadní právní předpis pojmů uvedených níže, rozumí se jimi:

a) „Ústavou České republiky“ nebo „Ústavou“ tato ústava,

b) „vládou“ Národní rada a „předsedou vlády“ předseda Národní rady; „členem vlády“ člen Národní rady, a jde-li o řízení resortu, ministr nástupnického ministerstva podle přílohy,

c) „nařízením vlády“ nařízení Národní rady (čl. 60 ústavy),

d) „ministerstvem“, „ústředním správním úřadem“ nebo jiným správním úřadem jeho nástupce podle přílohy; je-li nástupců více, ten, do jehož působnosti věc podle přílohy a kompetenčního zákona náleží,

e) „Úřadem vlády“ Úřad Národní rady,

f) „Parlamentem“, „Poslaneckou sněmovnou“ nebo „Senátem“ Parlament nebo jeho příslušná komora podle ústavy; vyžaduje-li dosavadní předpis k přijetí zákona, mezinárodní smlouvy nebo státního rozpočtu souhlas komor, postupuje se podle čl. 40, 47 a 98 ústavy,

g) „zákonem“, který má být teprve přijat, zákon schválený v referendu,

h) „jmenováním“ do funkce rozhodujícího veřejného služebníka jeho volba podle ústavy a volebního zákona (čl. 27 odst. 2 ústavy); do volby se postupuje podle čl. 9 odst. 4,

i) „veřejným ochráncem práv“ Občanské tribunály, „Nejvyšším kontrolním úřadem“ Veřejná služba kontrolní, „Armádou České republiky“ profesionální složka Národní domobrany a „Policií České republiky“ státní policie Veřejné služby výkonné,

j) „vyšším územním samosprávným celkem“ kraj a ve věcech zemí země podle ústavního zákona o zemích a o přechodu územní samosprávy.

(2) Zmocnění ministerstva nebo jiného ústředního správního úřadu k vydání vyhlášky přechází na Národní radu, která vydává nařízení (čl. 60 ústavy). Vyhlášky vydané podle dosavadních předpisů platí, dokud je Národní rada nezmění nebo nezruší.

(3) O pochybnostech, kterým orgánem se odkaz rozumí, rozhodne Národní rada usnesením, které se zveřejní ve Sbírce zákonů; do ustavení Národní rady vláda. Občané mohou usnesení zrušit nebo změnit v referendu (čl. 59 odst. 3 ústavy). Spor mezi institucemi veřejné služby nebo mezi státem a samosprávou rozhoduje na návrh dotčeného orgánu Ústavní soud (čl. 75 písm. d) ústavy).

Čl. 6 – Ústavní zákony

(1) Ústavní zákon o celostátním referendu, podle něhož se konalo referendum o ústavě, se zrušuje dnem účinnosti ústavy. Do nabytí účinnosti zákona petičního a o referendech a anketách se však jeho ustanovení o návrhu, petici, přezkumu, Občanské komisi, rozpravě, hlasování a výsledku přiměřeně použijí na celostátní referenda konaná podle ústavy a na zemská referenda, nejsou-li s ní v rozporu; u zemského referenda se místo občanů republiky rozumějí občané země. Referendum vyhlášené přede dnem účinnosti ústavy se dokončí podle dosavadních předpisů.

(2) Součástí ústavního pořádku jsou vedle předpisů uvedených v čl. 129 odst. 1 ústavy tento ústavní zákon, ústavní zákon o zemích a o přechodu územní samosprávy a ústavní zákon o veřejných financích v přechodném období, přijaté současně s ústavou.

(3) Ostatní ústavní zákony, které nejsou součástí ústavního pořádku podle odstavce 2 a čl. 129 ústavy, pozbývají dnem účinnosti ústavy platnosti. Jejich dosavadní účinky, zejména nástupnictví České republiky podle ústavního zákona č. 4/1993 Sb., zůstávají zachovány.

ČÁST TŘETÍ – KONTINUITA ORGÁNŮ A FUNKCÍ

Čl. 7 – Parlament

(1) Poslanecká sněmovna a Senát zvolené podle dosavadních předpisů vykonávají působnost komor Parlamentu podle ústavy do první schůze nově zvolené Poslanecké sněmovny, popřípadě nově zvoleného Senátu (čl. 122 odst. 1 ústavy). Mandát dosavadních poslanců a senátorů zaniká dnem této schůze.

(2) Dosavadní komory mohou zákony a ústavní zákony jen navrhovat; platnosti nabývají až schválením v referendu (čl. 40 ústavy).

(3) Kancelář Poslanecké sněmovny a Kancelář Senátu se stávají součástí Veřejné služby legislativní dnem přechodu podle přílohy (čl. 33 odst. 2 ústavy).

Čl. 8 – Prezident republiky, vláda a Národní rada

(1) Prezident republiky zvolený podle dosavadních předpisů vykonává funkci podle ústavy do nástupu prezidenta zvoleného podle ústavy (čl. 122 odst. 2 ústavy).

(2) Národní rada je ustavena dnem, kdy do rukou prezidenta republiky složí slib předseda Národní rady a všech sedm ministrů (čl. 57 a 62 ústavy). Ředitel instituce veřejné služby se stává členem Národní rady dnem složení slibu.

(3) Do ustavení Národní rady vykonává její působnost dosavadní vláda; nemůže však přijímat rozhodnutí, která by mařila provedení ústavy (čl. 122 odst. 1 ústavy). Dnem ustavení Národní rady funkce vlády a jejích členů zaniká.

(4) Ministr zvolený podle ústavy řídí ode dne složení slibu i dosavadní ministerstva a ústřední správní úřady, jejichž působnost podle přílohy přechází na jeho ministerstvo nebo na instituci veřejné služby, kterou řídí. Přechází-li působnost úřadu na více nástupců, určí řídícího ministra Národní rada.

(5) Do ustavení Národní rady je nejvyšším velitelem Policie České republiky předseda vlády; ustanovení dosavadních předpisů o řízení policie ministrem vnitra tím nejsou dotčena.

Čl. 9 – Vedoucí úřadů, soudci a další funkce

(1) Vedoucí dosavadních ústředních správních úřadů a dalších správních úřadů vykonávají své funkce do zvolení ředitele a rozhodujících zaměstnanců nástupnické instituce veřejné služby, nejdéle však do dne přechodu podle přílohy; poté do zvolení nástupce vedou svou dosavadní organizační jednotku jako zaměstnanci nástupce.

(2) Soudci jmenovaní podle dosavadních předpisů vykonávají funkci do zvolení soudců podle čl. 79 ústavy; volby se uskuteční postupně, nejpozději do 3 let od účinnosti ústavy (čl. 122 odst. 3 ústavy). Totéž platí pro státní zástupce. Soudci Ústavního soudu vykonávají funkci do zvolení devíti soudců podle čl. 74 ústavy.

(3) Do zvolení nástupců podle ústavy vykonávají své funkce dosavadní guvernér a členové bankovní rady České národní banky, veřejný ochránce práv a jeho zástupce, prezident a členové Nejvyššího kontrolního úřadu, velitelé ozbrojených sil a orgány územní samosprávy podle ústavního zákona o zemích a o přechodu územní samosprávy (čl. 122 ústavy).

(4) Uprázdní-li se v přechodném období funkce, kterou ústava svěřuje volbě, a nová volba se dosud nekonala, pověří výkonem funkce do zvolení nástupce Národní rada, do jejího ustavení vláda, nejvhodnějšího ze zástupců nebo vedoucích dotčeného orgánu. Pověřený odpovídá za svá rozhodnutí osobně (čl. 5 ústavy). Toto pověření není jmenováním podle čl. 27 odst. 2 ústavy.

Čl. 10 – Ochrana přechodu

(1) Ode dne vyhlášení výsledku referenda, jímž byla ústava přijata, do dne přechodu podle přílohy nesmějí dosavadní orgány a organizace placené z veřejných prostředků bez souhlasu vlády, po ustavení Národní rady bez jejího souhlasu,

a) zcizit nebo zatížit strategický veřejný majetek (čl. 9 ústavy),

b) uzavřít smlouvu na dobu delší než 2 roky nebo v hodnotě vyšší než 1 000násobek průměrné měsíční mzdy v soukromém sektoru, u kraje a jím zřízené organizace vyšší než 200násobek a u obce a jí zřízené organizace vyšší než 5 % ročních příjmů jejího rozpočtu, nejméně však 20násobek průměrné měsíční mzdy (§ 3 odst. 1 zákona o veřejných zakázkách), nejde-li o plnění nezbytné k odvrácení škody nebo k zachování provozu,

c) zvýšit počet služebních a pracovních míst, přiznat odměny, odstupné nebo jiná plnění nad rámec dosavadních předpisů nebo obsadit vedoucí místo na dobu určitou přesahující den přechodu,

d) skartovat dokumenty, kterým neuplynula skartační lhůta.

(2) Právní jednání učiněné v rozporu s odstavcem 1 je neplatné. Za škodu odpovídá osobně ten, kdo je učinil (čl. 5 a 125 odst. 6 ústavy).

(3) Do 6 měsíců od vyhlášení výsledku referenda zveřejní každý dosavadní ústřední orgán a každá organizace uvedená v příloze soupis svého majetku, závazků, pohledávek, smluv, soudních sporů, informačních systémů, spisových služeb a služebních a pracovních míst. Soupis závazků státu, krajů a obcí slouží jako podklad plánu oddlužení (čl. 125 odst. 5 ústavy).

Čl. 11 – První volby

(1) První volby podle čl. 122 odst. 2 ústavy vyhlásí prezident republiky tak, aby se konaly do 1 roku od účinnosti ústavy. Konají se podle volebního zákona schváleného v referendu.

(2) Nebude-li volební zákon účinný do 6 měsíců od účinnosti ústavy, konají se volby do celostátních funkcí přiměřeně podle zákona č. 275/2012 Sb., o volbě prezidenta republiky, a volby poslanců a senátorů v jednomandátových obvodech přiměřeně podle ustanovení o volbách do Senátu zákona č. 247/1995 Sb., o volbách do Parlamentu České republiky; volební obvody tvoří okresy a kraje podle ústavy (čl. 34 ústavy).

ČÁST ČTVRTÁ – PŘECHOD PŮSOBNOSTI, MAJETKU A ZAMĚSTNANCŮ

Čl. 12 – Přechod působnosti

(1) Působnost dosavadních ministerstev, ústředních správních úřadů a dalších orgánů a organizací přechází na sedm ministerstev a sedm institucí veřejné služby podle čl. 63 ústavy, na Úřad Národní rady, Národní domobranu, Kancelář prezidenta republiky, Občanské tribunály, Českou národní banku, Státní volební komisi nebo na územní samosprávné celky podle přílohy (čl. 124 odst. 1 ústavy).

(2) Den přechodu stanoví pro jednotlivé orgány a organizace zákon o příslušné veřejné službě nebo kompetenční zákon, jinak nařízení Národní rady. Působnost přejde nejpozději uplynutím 2 let od účinnosti ústavy; den přechodu přenesené působnosti obcí a krajů stanoví zákon o přenesené působnosti. Do dne přechodu ji vykonávají dosavadní orgány a organizace podle dosavadních předpisů.

(3) Agendy, na nichž závisí výplata důchodů, dávek a platů, úhrada zdravotní péče a chod škol, přecházejí jako celek, včetně zaměstnanců, informačních systémů a smluv, a jen tak, aby se výplata ani péče nepřerušila. Agenda školství přechází ke konci školního roku.

(4) Úkoly orgánu, který podle přílohy zaniká bez nástupce, přecházejí ke dni jeho zrušení na Veřejnou službu správní, nestanoví-li zákon jinak.

Čl. 13 – Prokázání nezbytnosti

(1) Úřad, instituce nebo organizace placená z veřejných prostředků, u níž příloha uvádí „prověřit“, a každá další organizace, u níž o to požádá ministr, tribun lidu nebo petice 10 000 občanů, prokáže do 18 měsíců od účinnosti ústavy veřejnou zprávou svou nezbytnost pro služby občanům (čl. 124 odst. 2 ústavy). Zpráva uvede úkoly, náklady, počet zaměstnanců, výsledky a důsledky zrušení.

(2) O tom, zda nezbytnost byla prokázána, rozhodne Národní rada usnesením do 3 měsíců od zveřejnění zprávy. Občané mohou usnesení zrušit nebo změnit v referendu (čl. 59 odst. 3 ústavy).

(3) Organizace, která nezbytnost neprokázala, se zrušuje uplynutím 2 let od účinnosti ústavy. Zákony, které ji zřizují, se v rozsahu jejího zřízení nepoužijí. Instituci veřejné služby podle čl. 63 ústavy lze zrušit jen zákonem schváleným v referendu.

Čl. 14 – Majetek, práva a závazky

(1) Dnem přechodu působnosti přecházejí na nástupce příslušnost hospodařit s majetkem státu, práva a povinnosti z pracovněprávních, služebních a jiných vztahů, pohledávky a závazky, včetně práv a povinností ze smluv a ze soudních a jiných řízení, a rozpočtové prostředky, které se týkají přecházející působnosti.

(2) Funkce zřizovatele příspěvkových organizací a organizačních složek státu, funkce zakladatele státních podniků, výkon práv státu jako společníka a správa státních fondů přecházejí na nástupce podle přílohy. Není-li v příloze stanoveno jinak, vykonává funkci zakladatele státních podniků a práva společníka Veřejná služba správní a správu státních fondů Veřejná služba finanční.

(3) Smlouvy uzavřené dosavadními orgány přechodem nezanikají. Ukončit je lze jen způsobem, který smlouva nebo zákon umožňuje.

(4) Majetek zrušené organizace přechází na Veřejnou službu správní. Majetek, který není strategický a stát jej nepotřebuje, převede Veřejná služba správní bezúplatně obci nebo kraji, na jejichž území leží, požádají-li o to do 1 roku; jinak s ním naloží podle zákona schváleného v referendu.

(5) Změnu příslušnosti hospodařit zapíše katastr nemovitostí záznamem bez poplatku do 1 roku od přechodu; na platnost přechodu nemá zápis vliv.

Čl. 15 – Zaměstnanci

(1) Služební a pracovní poměry zaměstnanců dosavadních orgánů a organizací přecházejí dnem přechodu ze zákona na nástupce. Práva a povinnosti z nich trvají.

(2) Přechod není organizační změnou. Ustanovení zákona č. 234/2014 Sb., o státní službě, upravující organizační změny a skončení služebního poměru z organizačních důvodů (§ 61, 62 a § 74 odst. 1 písm. g)), se v důsledku přechodu nepoužijí.

(3) Do schválení tabulky násobků v referendu náleží zaměstnancům plat podle dosavadních předpisů, nejvýše však 2,5násobek průměrné měsíční mzdy v soukromém sektoru za předminulý rok (čl. 87 ústavy).

(4) Zaměstnanci, kteří ke dni přechodu nezastávají funkci rozhodujícího veřejného služebníka, se považují za vybrané ve veřejné soutěži podle čl. 83 odst. 3 ústavy. Vedoucí, kteří podle dosavadních předpisů rozhodovali o právech a povinnostech občanů, vykonávají funkci podle čl. 9 odst. 1.

(5) Zaměstnanci dosavadního ministerstva přecházejí na nástupnickou instituci veřejné služby; do nového ministerstva se vybírají ve veřejné soutěži, v níž mají přednost (čl. 64 odst. 3 ústavy).

(6) Služební nebo pracovní poměr zaměstnance zrušené organizace končí dnem jejího zrušení; zaměstnanec má nárok na odbytné nebo odstupné podle dosavadních předpisů a přednost ve veřejných soutěžích institucí veřejné služby.

Čl. 16 – Spisy, evidence a informační systémy

(1) Spisy, archiválie, evidence, rejstříky a informační systémy přecházejí dnem přechodu na nástupce. Údaje se zachovají v plném rozsahu; jejich zpracování se řídí dosavadními předpisy, nestanoví-li zákon jinak.

(2) Provoz informačních systémů a spisových služeb se přechodem nepřeruší. Smlouvy o jejich provozu, licence a přístupová oprávnění trvají; nástupce převezme správu systému dříve, než převezme působnost.

(3) Dokumenty zrušených organizací převezme Veřejná služba informační. Dokumenty z období od roku 1989 nelze skartovat dříve než za 10 let od účinnosti ústavy (čl. 127 odst. 5 ústavy).

ČÁST PÁTÁ – ŘÍZENÍ, ROZHODNUTÍ A ROZHODUJÍCÍ SLUŽEBNÍCI

Čl. 17 – Zahájená řízení

(1) Řízení zahájená přede dnem přechodu dokončí nástupce podle dosavadních předpisů. Úkony učiněné u dosavadního orgánu zůstávají v platnosti.

(2) Lhůty běží dál. Den přechodu je nepřerušuje ani nestaví a neběží znovu.

(3) Podání učiněné po dni přechodu u dosavadního orgánu se považuje za podané u nástupce; dosavadní orgán je bez odkladu předá.

(4) Zanikl-li odvolací orgán, rozhodne o odvolání rozhodující služebník nástupce, který se na napadeném rozhodnutí nepodílel. Soudní řízení se přechodem nepřerušují; nástupce vstupuje do postavení účastníka.

Čl. 18 – Platnost rozhodnutí, zápisů a oprávnění

(1) Rozhodnutí vydaná podle dosavadních předpisů, zápisy v katastru nemovitostí a ve veřejných rejstřících, licence, povolení, osvědčení, autorizace, akreditace a veřejné listiny, včetně občanských průkazů, cestovních pasů a řidičských průkazů, zůstávají v platnosti po dobu, na kterou byly vydány.

(2) Přezkum, obnovu, změnu nebo zrušení rozhodnutí provádí nástupce dosavadního orgánu podle dosavadních předpisů.

(3) Nástupce nesmí jen z důvodu přechodu požadovat od občana nové podání, doklad nebo údaj, který již má k dispozici.

(4) Pohledávky státu a jeho organizací vymáhá nástupce. Daně z majetku se za období po dni účinnosti ústavy nevyměřují ani nevybírají (čl. 125 odst. 1 ústavy).

Čl. 19 – Rozhodující služebník v hromadných agendách

(1) Rozhodnutí v hromadných agendách připravuje a vydává úředník vybraný ve veřejné soutěži jménem voleného rozhodujícího služebníka (ředitele, voleného krajského vedoucího apod.), který za ně osobně odpovídá; volený služebník může rozhodnutí kdykoli změnit nebo zrušit; pravomocné rozhodnutí, z něhož někdo v dobré víře nabyl práva, jen postupem podle správního řádu, popřípadě podle zvláštního zákona, zejména katastrálního zákona (čl. 5, 65 odst. 3 a 83 odst. 2 ústavy).

(2) Hromadnou agendou je agenda, v níž se vydává tolik rozhodnutí téhož druhu, že je volený rozhodující služebník nemůže všechna osobně posoudit, zejména důchody a dávky, pojistné a přechodné daně, zápisy do katastru nemovitostí, osobní doklady a evidence, registrace vozidel a příkazy v přestupkovém řízení. Hromadné agendy vymezí zákon o příslušné veřejné službě nebo kompetenční zákon.

(3) Rozhodnutí uvádí jméno voleného rozhodujícího služebníka i úředníka, který je připravil a vydal. Výpočet může provést počítač; rozhodnutí však vždy vydává člověk (čl. 5 odst. 2 ústavy).

(4) Úředníci podle odstavce 1 nemají vlastní rozhodovací pravomoc a do počtu nejvýše 66 rozhodujících zaměstnanců instituce veřejné služby se nezapočítávají. Do tohoto počtu se nezapočítávají ani soudci, státní zástupci, poslanci a senátoři.

ČÁST ŠESTÁ – MEZINÁRODNÍ ZÁVAZKY

Čl. 20 – Mezinárodní závazky

(1) Práva a povinnosti z mezinárodních smluv, jimiž je Česká republika vázána ke dni účinnosti ústavy, a z členství v mezinárodních organizacích trvají, dokud nejsou ukončeny podle pravidel těchto smluv nebo rozhodnutím občanů v referendu (čl. 126 ústavy).

(2) Do rozhodnutí občanů podle čl. 126 odst. 2 ústavy se plní i závazky z členství v Evropské unii, nepřekážejí-li základním právům občanů. Rozhodnou-li občané o ukončení smlouvy nebo členství, postupuje se jen způsobem, který smlouva nebo pravidla organizace umožňují.

(3) Zastupitelské úřady České republiky v zahraničí působí dál; jejich řízení přechází na Kancelář prezidenta republiky podle zákona o zahraniční službě (čl. 51 odst. 1 písm. a) ústavy).

ČÁST SEDMÁ – ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ

Čl. 21 – Vztah k zákonům

(1) Podrobnosti o působnosti nových orgánů a o dni přechodu stanoví kompetenční zákon a zákony o jednotlivých veřejných službách. Přílohu lze měnit nebo doplňovat zákonem schváleným v referendu.

(2) Upravuje-li zákon přechod majetku, zaměstnanců, spisů nebo rozpracovaných věcí odchylně od tohoto ústavního zákona, použije se tento ústavní zákon, ledaže zákon schválený v referendu poskytuje občanům nebo zaměstnancům větší ochranu.

Čl. 22 – Účinnost

Tento ústavní zákon nabývá účinnosti dnem účinnosti ústavy (čl. 121 odst. 2 ústavy), s výjimkou čl. 10 a čl. 11 odst. 1 věty první, které nabývají účinnosti dnem vyhlášení výsledku referenda, jímž byla ústava přijata.

Příloha – Přechodová tabulka

Zkratky nástupců: VSL – Veřejná služba legislativní, VSS – Veřejná služba soudní, VSV – Veřejná služba výkonná, VSI – Veřejná služba informační, VSF – Veřejná služba finanční, VSK – Veřejná služba kontrolní, VSSp – Veřejná služba správní (čl. 63 ústavy). Koncepční a dozorová část působnosti přechází vždy na ministerstvo příslušné k dané službě: Ministerstvo legislativy (VSL), Ministerstvo spravedlnosti (VSS), Ministerstvo vnitra (VSV), Ministerstvo informací (VSI), Ministerstvo financí (VSF), Ministerstvo kontroly (VSK), Ministerstvo správy (VSSp). „Prověřit“ znamená povinnost prokázat nezbytnost podle čl. 13. Lhůta přechodu je nejpozději 2 roky od účinnosti ústavy, nestanoví-li zákon v posledním sloupci kratší.

A. Úřad vlády a ministerstva (§ 1 a 2 zákona č. 2/1969 Sb.)

Dnešní orgán	Nástupce	Rozsah a poznámka	Navazující zákon
Úřad vlády České republiky	Úřad Národní rady; VSL	zabezpečení schůzí a rozhodování Národní rady → Úřad Národní rady; Legislativní rada vlády a legislativní agenda → VSL; agenda státní služby zaniká se zákonem č. 234/2014 Sb.; poradní orgány a zmocněnci vlády zanikají, agenda lidských práv přechází na Občanské tribunály	16, 24, 25, 34
Ministerstvo financí	VSF; VSSp; VSK	státní rozpočet, státní pokladna, dluh, státní fondy, daně a cla v přechodném období, účetnictví → VSF; majetkové účasti státu, restituce, Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových → VSSp; finanční kontrola, cenová kontrola, dozor nad hazardními hrami → VSK	7, 19, 33

Dnešní orgán	Nástupce	Rozsah a poznámka	Navazující zákon
Ministerstvo zahraničních věcí	Kancelář prezidenta republiky	zahraniční služba jako oddíl Kanceláře prezidenta republiky, zastupitelské úřady, konzulární služby, protokol (čl. 51 odst. 1 písm. a) ústavy); sjednávání smluv prezident, jejich seznam VSL; rozvojová spolupráce – prověřit	13, 16, 34, 40
Ministerstvo vnitra	VSV; VSI; VSSp; Státní volební komise	policie, hasiči, integrovaný záchranný systém, civilní ochrana, zbraně → VSV; evidence obyvatel, matriky, osobní doklady, archivnictví → VSI; státní občanství, pobyt cizinců a azyl → VSSp, kontrola pobytu cizinecká policie VSV; volby → Státní volební komise; dozor nad zákonností vyhlášek územních celků → VSL a Ústavní soud; přestupková agenda → okresy podle zákona o přestupcích	2, 6, 11, 16, 17, 21, 22, 35, 38
Ministerstvo obrany	Národní domobrana	Armáda ČR, generální štáb, vojenské újezdy, vojenská policie, vojenské školy a majetek; ministerstvo se stává správou Národní domobrany, na niž přecházejí i civilní zaměstnanci; Vojenské zpravodajství viz část C	9, 34
Ministerstvo spravedlnosti	VSS	správa soudů a státních zastupitelství, vězeňství, probace a mediace, rejstříky, dohled nad exekutory, notáři, znalci, tlumočníky a insolvenčními správci, odškodňování za výkon veřejné moci	12, 18
Ministerstvo práce a sociálních věcí	VSSp; VSF; VSK	dávky, zaměstnanost, sociální služby, sociálně-právní ochrana dětí → VSSp (rozhodování) a VSF (výplata z fondů); inspekce práce → VSK; dávky mimo pojištění podle zákona o sociální pomoci; sociálně-právní ochrana dětí v přenesené působnosti okresů a obcí	22, 27, 38, 39
Ministerstvo zdravotnictví	VSSp; VSK	zdravotní služby, státní	8, 22, 27

Dnešní orgán	Nástupce	Rozsah a poznámka	Navazující zákon
		nemocnice, léčiva, zdravotnické informační systémy → VSSp; ochrana veřejného zdraví a hygienický dozor → VSK; krizová opatření Národní rada	
Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy	VSSp	školství, vysoké školy, věda a výzkum, mládež; Česká školní inspekce; sport → obce a spolky, Národní sportovní agentura – prověřit	28
Ministerstvo kultury	VSI; VSSp; VSS; obce, kraje a země	podpora kultury a umění, granty a vztahy s církvemi a náboženskými společnostmi → VSI; památková péče, státní kulturní majetek a národní kulturní instituce → VSSp (oddíl kulturního dědictví); registrace církví a náboženských společností → VSS; příspěvkové organizace se stávají národními kulturními institucemi, které lze převést na obce, kraje a země; Státní fond kultury zaniká, jeho majetek → VSSp	18, 21, 22, 41
Ministerstvo průmyslu a obchodu	VSSp; VSK	energetika, suroviny, státní hmotné rezervy, licence k vývozu zbraní a zboží dvojího užití → VSSp; ochrana spotřebitele, metrologie, normalizace, puncovnictví → VSK; živnostenský rejstřík → VSS, živnostenská oprávnění vydávají okresy v přenesené působnosti; dotace a pobídky jen podle zákona schváleného v referendu (čl. 69 ústavy), agentury pro podporu podnikání a exportu – prověřit	15, 18, 20, 22, 38
Ministerstvo pro místní rozvoj	VSSp; obce a kraje	územní plánování, stavební řád, veřejné zakázky → VSSp; regionální a bytová politika, cestovní ruch → kraje a obce; fondy EU → VSSp do ukončení projektů	14, 22, 26, 38

Dnešní orgán	Nástupce	Rozsah a poznámka	Navazující zákon
Ministerstvo zemědělství	VSSp; VSK	lesy, vodní hospodářství, pozemkové úpravy, státní podniky Lesy ČR a Povodí → VSSp; potraviny, krmiva, veterinární a rostlinolékařský dozor → VSK; státní správa myslivosti a rybářství → okresy a kraje podle zákona o přenesené působnosti; zemědělské dotace jen podle čl. 69 ústavy	15, 20, 22, 38
Ministerstvo dopravy	VSSp; VSK; VSI	dopravní infrastruktura a státní dopravní organizace → VSSp; bezpečnost provozu a technický dozor → VSK; registr vozidel a řidičů → VSI	15, 20, 21, 22
Ministerstvo životního prostředí	VSSp; VSK; VSI	ochrana přírody a krajiny, vod a ovzduší, geologie, posuzování vlivů na prostředí → VSSp; inspekce a dozor → VSK; meteorologická a hydrologická služba → VSI	15, 20, 22

B. Ostatní ústřední správní úřady (§ 2 zákona č. 2/1969 Sb.)

Dnešní úřad	Nástupce	Poznámka	Zákon
Český statistický úřad	VSI	statistický úřad	21
Český úřad zeměměřický a katastrální	VSS	katastr a zeměměřictví	18, 42
Český báňský úřad a obvodní báňské úřady	VSK	dozor nad těžbou	15, 20
Úřad průmyslového vlastnictví	VSS	rejstříky průmyslových práv	18
Úřad pro ochranu hospodářské soutěže	VSK	oddíl ochrany hospodářské soutěže (čl. 100 odst. 3 ústavy), včetně dozoru nad zakázkami	20, 26
Správa státních hmotných rezerv	VSSp	strategické zásoby	8, 15, 22
Státní úřad pro jadernou bezpečnost	VSK	jaderná a radiační bezpečnost	20
Národní bezpečnostní úřad	VSI	úřad pro utajované informace	21
Energetický regulační úřad	VSK	regulace cen přirozených monopolů	15, 20
Český telekomunikační úřad	VSK	regulace elektronických komunikací a pošty, správa kmitočtů	20
Úřad pro ochranu osobních údajů	VSK	samostatný oddíl s nezávislostí, kterou	20

Dnešní úřad	Nástupce	Poznámka	Zákon
		vyžadují závazky podle čl. 126 ústavy	
Rada pro rozhlasové a televizní vysílání	zrušit; VSK	dozor nad obsahem vysílání zaniká (čl. 7 odst. 2 ústavy); licence a registrace → VSK, dokud je vyžadují závazky podle čl. 126 ústavy	20, 21
Úřad pro dohled nad hospodařením politických stran a politických hnutí	VSK	kontrola financování volebních kampaní (čl. 18 odst. 3 ústavy)	2, 20
Národní úřad pro kybernetickou a informační bezpečnost	VSI		21
Národní sportovní agentura	VSSp – prověřit	podpora sportu přednostně obcím a spolkům	28
Digitální a informační agentura	VSI	základní registry a propojení informačních systémů; technický provoz EVORAS VSSp	3, 21, 22

C. Podřízené úřady, bezpečnostní sbory a další správní úřady

Dnešní úřad	Nástupce	Poznámka	Zákon
Finanční správa (Generální finanční ředitelství, Odvolací finanční ředitelství, finanční úřady)	VSF	dnem účinnosti zákona č. 19; volení krajští vedoucí; zákon č. 456/2011 Sb. platí do zániku poslední daně	19
Celní správa (Generální ředitelství cel, celní úřady)	VSF	dnem účinnosti zákona č. 19	19
Finanční analytický úřad	VSV	útvar finanční kriminality státní policie; přístup k údajům o účtech jen s povolením soudce (čl. 81 odst. 3 ústavy)	11, 17
Česká správa sociálního zabezpečení	VSF; VSSp	pojistné a fondy → VSF; rozhodování o dávkách a důchodech → VSSp; přechází jako celek podle čl. 12 odst. 3	19, 22, 27
Úřad práce České republiky	VSSp	dávky a zaměstnanost; přechází jako celek podle čl. 12 odst. 3	22, 39
Státní úřad inspekce práce a oblastní inspektoráty	VSK		20
Úřad pro mezinárodněprávní ochranu dětí	VSSp		22
Policie České republiky	VSV	státní policie dnem účinnosti zákona č. 11	11, 17
Generální inspekce	VSV	samostatný útvar	17, 24

Dnešní úřad	Nástupce	Poznámka	Zákon
bezpečnostních sborů		podřízený řediteli VSV, nikoli řediteli státní policie; dohled tribunů	
Hasičský záchranný sbor České republiky	VSV	záchranné sbory dnem účinnosti zákona č. 17	17
Vězeňská služba České republiky	VSS; VSV	správa věznic → VSS; strážní složka → vězeňská stráž VSV	17, 18
Justiční stráž	VSV	vězeňská stráž	17
Probační a mediační služba	VSS		18
Katastrální úřady a zeměměřické a katastrální inspektoráty	VSS	katastrální úřady a odvolací a kontrolní útvar oddílu katastru a zeměměřictví; volení krajští vedoucí katastru	18, 42
Zeměměřický úřad	VSS	Zeměměřický úřad v oddílu katastru a zeměměřictví	18, 42
Česká školní inspekce	VSSp		28
Česká obchodní inspekce	VSK		20
Státní zemědělská a potravinářská inspekce	VSK		20
Česká inspekce životního prostředí	VSK		20
Státní veterinární správa	VSK		20
Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský	VSK		20
Státní ústav pro kontrolu léčiv	VSSp	registrace léčiv; dozor na trhu VSK	22
Krajské hygienické stanice	VSK	ochrana veřejného zdraví	20
Úřad pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví; Český metrologický institut; Puncovní úřad	VSK		20
Úřad pro civilní letectví; Drážní úřad; Úřad pro přístup k dopravní infrastruktuře	VSK	technický dozor a bezpečnost	20
Dopravní a energetický stavební úřad	VSSp	stavby celostátního významu	22
Agentura ochrany přírody a krajiny; správy národních parků	VSSp		22
Česká geologická služba	VSSp	nerostné bohatství	15, 22
Český hydrometeorologický ústav	VSI	varovná a informační služba	21
Státní pozemkový úřad	VSSp		22
Ředitelství silnic a dálnic; Správa železnic; Ředitelství	VSSp		15, 22

Dnešní úřad	Nástupce	Poznámka	Zákon
vodních cest			
Státní fond dopravní infrastruktury a ostatní státní fondy	VSF; VSSp	prostředky fondů → VSF; rozhodování o jejich použití → VSSp; dotace jen podle čl. 69 ústavy	7, 19, 22
Státní zemědělský intervenční fond	VSF; VSSp	výplata → VSF; rozhodování → VSSp; prověřit	19, 22
Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových	VSSp		22
Nejvyšší kontrolní úřad	VSK	začlenění podle § 17 zákona č. 20	20
Kancelář veřejného ochránce práv	Občanské tribunály	dnem nástupu tribunů	24
Národní rozpočtová rada	zrušit	zaniká se zákonem č. 23/2017 Sb.	7
Bezpečnostní informační služba	VSI	zpravodajská služba	21
Úřad pro zahraniční styky a informace	VSI		21
Vojenské zpravodajství	VSI; Národní domobrana	zpravodajská činnost → VSI; vojenské obranné zpravodajství → Národní domobrana	9, 21
Státní volební komise	Státní volební komise	složení a volba podle volebního zákona	2
Národní archiv a státní oblastní archivy	VSI		21
Zastupitelské úřady České republiky	Kancelář prezidenta republiky	zahraniční služba; činnost se nepřeruší (čl. 20 odst. 3)	40
Česká centra; Česká rozvojová agentura	Kancelář prezidenta republiky – prověřit		40
Příspěvkové organizace Ministerstva kultury (Národní muzeum, Národní galerie Praha, Národní divadlo, Národní knihovna, Národní památkový ústav a další)	VSSp	národní kulturní instituce; prověřit; lze převést na obce, kraje a země	22, 41
Státní fond kultury České republiky	zrušit; VSSp	majetek, práva a závazky → stát, spravuje VSSp; přiznaná podpora se dokončí	22, 41
Státní fond audiovize	VSI – prověřit	podpora nejdéle 5 let (čl. 69 ústavy)	21, 41

D. Instituce mimo státní správu

Dnešní instituce	Nástupce	Poznámka	Zákon
Česká národní banka	Česká národní banka	zůstává; guvernér a bankovní rada voleni (čl. 99 ústavy)	7

Dnešní instituce	Nástupce	Poznámka	Zákon
Česká televize; Český rozhlas	VSI	veřejnoprávní média; poplatky zanikají dnem začlenění	21
Česká tisková kancelář	VSI	veřejnoprávní internetové zpravodajství	21
Zdravotní pojišťovny	VSF; VSSp	prostředky → fond zdravotního pojištění VSF; smlouvy s poskytovateli → VSSp; do přechodu působí podle dosavadních předpisů	19, 27
Kancelář Poslanecké sněmovny; Kancelář Senátu	VSL	čl. 7 odst. 3	16
Kancelář prezidenta republiky	Kancelář prezidenta republiky	zůstává	40
Ústavní soud, soudy, státní zastupitelství	tytéž	soudci a státní zástupci podle čl. 9 odst. 2; správa VSS	12, 18
Státní podniky a obchodní společnosti ovládané státem	VSSp	funkce zakladatele a práva společníka (čl. 14 odst. 2)	15, 22
Příspěvkové organizace a organizační složky státu neuvedené výše	nástupce zřizovatele	přecházejí s působností svého zřizovatele; prověřit	34
Kraje, obce a hlavní město Praha	kraje, obce a země	podle ústavního zákona o zemích a o přechodu územní samosprávy	14, 32, 38

E. Pravidla pro neuvedené orgány

1. Orgán nebo organizace podřízená ústřednímu orgánu přechází s ním, nestanoví-li tabulka jinak.
2. Orgán, který tabulka neuvádí, přechází na instituci veřejné služby, do jejíhož poslání podle čl. 66 ústavy a kompetenčního zákona jeho hlavní úkol náleží; pochybnosti rozhodne Národní rada podle čl. 5 odst. 3.
3. Úkoly, které nepatří žádné instituci a nejsou nezbytné, zanikají postupem podle čl. 13.

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

A. Obecná část

1. Účel zákona

Ústava mění celou stavbu státu: místo vlády Národní rada, místo 14 ministerstev a 17 dalších ústředních orgánů sedm malých ministerstev a sedm institucí veřejné služby, místo jmenovaných vedoucích volení rozhodující služebníci. Přechodná ustanovení ústavy (čl. 121–130) stanoví lhůty, ale neříkají, co se stane s úřady, jejich majetkem, zaměstnanci, spisy a rozpracovanými řízeními. Ze 30 dosavadních prováděcích zákonů přechod zaměstnanců řeší jen tři a přechod majetku žádný.

Tento ústavní zákon je proto nutnou podmínkou, aby ústavu bylo možné předložit k referendu. Zaručuje, že první den účinnosti ústavy nikdo nepřijde o důchod, dávku, plat, zdravotní péči ani o pravomocně přiznané právo, že žádné řízení nezačne znovu a že žádný úřad nezůstane bez nástupce. Zároveň chrání přechod před zneužitím: od vyhlášení výsledku referenda nesmějí dosavadní orgány rozprodávat majetek, uzavírat dlouhé smlouvy ani skartovat dokumenty.

2. Vazba na OIPD a texty autora

- **Hlava 7 OIPD, P2:** přechodná ustanovení slouží k přechodu „od původního ústavního pořádku k novému“ – čl. 1–6.
- **Hlava 7 OIPD, P3:** dosavadní ministerstva přejdou pod sedm nových ministerstev a sedm IVS; volba funkcionářů – čl. 8, 9, 12 a příloha.
- **Hlava 7 OIPD, P5:** konsolidace správy nejdéle 2 roky; instituce placená z veřejných peněz musí prokázat svou nezbytnost, jinak bude zrušena; majetkové, dědické a darovací daně se ruší dnem účinnosti – čl. 12, 13, 18 odst. 4.
- **Hlava 4 OIPD, čl. 78–85:** náplň sedmi dvojic ministerstvo – IVS; prezident odpovídá za zahraniční věci (čl. 81); VSI zahrnuje „nesoukromou kulturu“ (čl. 82); VSSp spravuje strategický majetek (čl. 85) – příloha.
- **Ústava, čl. 121–127:** účinnost, kontinuita orgánů, transformace do 2 let, daně v přechodu, mezinárodní závazky, dosavadní právní řád.

3. Doplnění a odchylky

Téma	Autor	Návrh	Důvod
Postup přechodu	lhůty a principy (P3–P5), bez postupu	úplná úprava působnosti, majetku, zaměstnanců, spisů, řízení (čl. 12–18)	Vzor ústavního zákona č. 4/1993 Sb. a zákonů č. 367/1990 a 425/1990 Sb.; bez toho by se chod státu přerušil.
Rozpor práva s ústavou	neuvedeno	o nepoužitelnosti rozhoduje Ústavní soud, žádné automatické pozbytí účinnosti (čl. 4)	Ústavní zákon č. 23/1991 Sb. nechal ustanovení padat automaticky; to vyvolalo právní nejistotu.
Rozhodující služebník	každý, kdo rozhoduje, je volen	v hromadných agendách vydává rozhodnutí úředník jménem voleného služebníka (čl. 19)	Statisíce rozhodnutí ročně nemůže podepsat 66 volených (rozbor R18).
Ústavní zákon o celostátním referendu	neuvedeno	zrušuje se dnem účinnosti ústavy, jeho postup se přiměřeně použije do	Rozbor R21; zároveň nesmí vzniknout období bez pravidel pro referendum.

Téma	Autor	Návrh	Důvod
		účinnosti zákona o OIRA (čl. 6)	
Zahraniční služba	prezident odpovídá za zahraniční věci	Ministerstvo zahraničních věcí → Kancelář prezidenta (příloha A)	Čl. 51 odst. 1 písm. a) ústavy: prezident řídí zahraniční vztahy prostřednictvím své kanceláře.
Kultura	VSI („nesoukromá kultura“)	podpora kultury a vztahy s církvemi VSI, památky, majetek a národní kulturní instituce VSSp, registrace církví VSS, provoz přednostně samosprávě (příloha A a C)	Spojení autorova textu s rešerší (část 7.1) a se subsidiaritou (čl. 111); shodně kompetenční zákon (§ 11, 14) a zákon č. 41.
Ochrana dobré víry	volený může rozhodnutí kdykoli změnit	pravomocné rozhodnutí, z něhož někdo v dobré víře nabyl práva, jen postupem podle správního řádu nebo zvláštního zákona (čl. 19 odst. 1)	Právní jistota třetích osob; shodně kompetenční zákon (§ 15 odst. 2), zákon o přenesené působnosti (§ 12 odst. 2) a zákon o katastru (§ 9 odst. 2).
Pověření výkonem funkce	jmenování vyloučeno	dočasné pověření do volby (čl. 9 odst. 4)	Čl. 27 odst. 2 připouští výjimku pro přechodné období; bez ní by uprázdněná místa zůstala bez vedení.
Zaměstnanci	neuvedeno	přecházejí ze zákona, považují se za vybrané v soutěži (čl. 15)	Kontinuita služeb a ochrana zaměstnanců; nové soutěže až při uprázdnění místa.
Zemská referenda v přechodu	neuvedeno	postup ústavního zákona o celostátním referendu se do účinnosti zákona o OIRA přiměřeně použije i na zemská referenda (čl. 6 odst. 1)	Zemské ústavy a další zemské věci se schvalují v zemském referendu (zákon č. 32) dříve, než může být účinný zákon o OIRA.
Ostatní ústavní zákony	ústava, čl. 129 odst. 2: ruší jen ústavní zákony č. 1/1993 Sb., 110/1998 Sb. a 347/1997 Sb.	pozbývají platnosti i všechny ostatní ústavní zákony, které nejsou součástí ústavního pořádku (čl. 6 odst. 3), např. č. 4/1993 Sb., 515/2002 Sb.	Odchylka k rozhodnutí autora: buď ponechat čl. 6 odst. 3, nebo výčet zrušených ústavních zákonů doplnit přímo do čl. 129 odst. 2 ústavy.
Smlouvy v přechodu	„velká veřejná zakázka“	pevné hranice hodnoty smlouvy shodné s § 3 odst. 1 zákona o veřejných zakázkách (čl. 10 odst. 1 písm. b))	Zákon o veřejných zakázkách nemusí být v době mezi referendem a dnem přechodu účinný; hranice musí platit hned.

Nutná změna ústavy: do čl. 129 odst. 1 doplnit slova „a ústavní zákony přijaté současně s ní“; do čl. 129 odst. 2 doplnit zrušení ústavního zákona o celostátním referendu (R21); do čl. 83 doporučujeme převzít pravidlo čl. 19 odst. 1 (R18).

4. Soulad s ústavou a étosem

Zákon provádí čl. 5, 27, 63–66, 83, 87, 121–127 a 129 ústavy. Odpovídá étosu OIPD: moc se předává pokojně a zákonně (čl. 1 odst. 2 písm. k)), za každý krok přechodu odpovídá konkrétní člověk, rozhodnutí Národní rady mohou občané vetovat a zbytečné instituce zanikají, nedokážou-li svou nezbytnost. Kontinuita práva nevylučuje hodnotový zlom: stejně jako v nálezu Pl. ÚS 19/93 platí, že stát navazuje na staré právo, ne na staré hodnoty.

5. Dopady

Zákon sám nepřináší nové výdaje. Šetří náklady, protože přechod zaměstnanců, majetku a systémů ze zákona nevyžaduje převodní smlouvy, nová výběrová řízení ani nové informační systémy. Náklady vzniknou jen u zrušených organizací (odbytné a odstupné podle dosavadních předpisů). Úspory přinese čl. 13: organizace, které neprokážou nezbytnost, zaniknou. Pro občana se první den nic nemění: doklady, rozhodnutí, zápisy a lhůty platí dál.

B. Zvláštní část

K čl. 1 a 2: Postavení zákona a kontinuita státu. Na rozdíl od roku 1993 nevzniká nový stát, takže není třeba nástupnictví; stačí potvrdit totožnost státu.

K čl. 3 až 6: Recepce dosavadního práva, postup uvedení do souladu a výkladové pravidlo pro odkazy. Ministerstva podle ústavy nemají normotvornou pravomoc, proto zmocnění k vyhláškám přechází na Národní radu. Čl. 6 řeší osud ústavního zákona o celostátním referendu a ostatních ústavních zákonů.

K čl. 7 až 11: Kontinuita orgánů upřesňuje čl. 122 ústavy: kdy končí dosavadní komory, vláda a vedoucí úřadů, kdo řídí stará ministerstva do přechodu a jak zabránit tomu, aby dosavadní orgány mařily přechod. Čl. 11 odst. 2 brání tomu, aby se volby nemohly konat jen proto, že volební zákon ještě nebyl schválen.

K čl. 12 až 16: Přechod působnosti, majetku, zaměstnanců a spisů ze zákona, podle vzoru § 68 zákona č. 367/1990 Sb. a § 19–20 zákona č. 456/2011 Sb. Ustanovení služebního zákona o organizačních změnách se nepoužijí, protože přechod není propouštěním. Zákaz skartace slouží nezávislé vyšetřovací komisi (čl. 127 odst. 5 ústavy).

K čl. 17 a 18: Rozpracovaná řízení se dokončí podle dosavadních předpisů; lhůty neběží znovu; rozhodnutí a doklady platí.

K čl. 19: Vymezení rozhodujícího služebníka v hromadných agendách. Volený služebník za rozhodnutí odpovídá a může je kdykoli změnit nebo zrušit; pravomocné rozhodnutí, z něhož někdo v dobré víře nabyl práva, však jen postupem, který chrání nabytá práva (správní řád, u katastru katastrální zákon).

K čl. 20: Mezinárodní závazky podle čl. 126 ústavy.

K čl. 21 a 22: Vztah k zákonům a účinnost. Ochrana přechodu (čl. 10) platí už od vyhlášení výsledku referenda, protože právě v období do účinnosti ústavy hrozí rozprodej majetku a zbytečné závazky.

K příloze: Tabulka přiřazuje všech 14 ministerstev, 17 dalších ústředních orgánů podle § 2 zákona č. 2/1969 Sb. (včetně Úřadu vlády) a hlavní podřízené úřady. Dnes je ve státní správě 150 služebních úřadů; ty, které tabulka výslovně neuvádí, přecházejí se svým nadřízeným orgánem (část E). Úřady, které nepatřily do žádné služby (Ministerstvo zahraničních věcí, kultury, životního prostředí, zemědělství, obrany, Úřad práce a ostatní ústřední správní úřady), jsou přiřazeny podle rešerše (část 7.1) a čl. 51, 66 a 100 ústavy.

Zdroje: Občanská ústava ČR (OIPD), čl. 1, 3, 5, 9, 27, 51, 57–66, 74, 79, 83, 87, 99, 121–130 (forumlidu.cz/oipd/navrh-ustavy); Fórum lidu – OIPD: Hlava 4 (čl. 78–85), Hlava 7 (P2–P5) (forumlidu.cz/oipd/hlava-4, forumlidu.cz/oipd/hlava-7), seznam zákonů (forumlidu.cz/oipd/seznam-zakonu); Rešerše veřejné správy a přechodu práva (Fórum lidu, 2. 11. 2026), části 1–4 a 7; Rozbor rozporů

pro autora (R18, R21); návrhy zákonů č. 2, 7, 9, 11, 12, 16–25, 27, 28; ústavní zákon č. 4/1993 Sb., Ústava č. 1/1993 Sb. (čl. 106–112), ústavní zákon č. 23/1991 Sb., zákony č. 367/1990 Sb. (§ 68), 425/1990 Sb. (§ 20), 456/2011 Sb. (§ 19–20), 234/2014 Sb.; nález Pl. ÚS 19/93; zákon č. 2/1969 Sb., aktuální znění; složení vlády od 15. 12. 2025 (E15).